

NİMETLER VE MUSİBETLER ARASINDAKİ İLİŞKİ

Bismillâhirrahmânirrahîm.

el-Hamdü li'l-lâhi Rabbi'l-âlemîn. Âlâ külli hâlin ve fi-küllî hîn. Hamden kesiran tayyiben mubareken fîh. Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn. Muhammedin ve âlihî ve sahibihî ecmaîn ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn. Salâten ve selâmen dâimeyni mütelâzimeyni ilâ yevmi'd-dîn.

Emmâ ba'dü fa'lemu eyyühe'l-ihvân fe-inne efdale'l-hadîsi kitâbullah ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ Muhammedin sallallahu aleyhi ve sellem. Ve şerre'l-umûri muhdesâtuhâ ve külle muhdesetün bid'ah ve külle bid'atin dalâleh ve külle dalâletin ve sahi-behâ fi'n-nâr ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi sallallahu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

قَالَ اللهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى: «إِذَا وَجَّهْتُ إِلَى عَبْدٍ مِنْ
عَبِيدِي مُصِيبَةً فِي بَدَنِهِ أَوْ فِي وَلَدِهِ أَوْ فِي مَالِهِ،

فَاسْتَقْبَلَهُ بِصَبْرٍ جَمِيلٍ، اسْتَحْيَيْتُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَنْ
أَنْصَبَ [أَنْصَبَ] لَهُ مِيزَانًا، وَأَنْشُرَ لَهُ دِيوَانًا

*Kâlelallahu teâlâ izâ veccehtü ilâ abdin
min abîdî mûsîbeten fî bedenihi ev fî vele-
dihî ev fî mâlihî fe's-takbelehâ bi-sabrin
cemîlin istehaytü yevme'l-kıyâmeti en ensibe
lehû mîzânen ev enşura lehû dîvânen.*

Sadaka Resûlullah fîmâ kâl ev kemâ kâl.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah cümlelerinden razı olsun. Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi dünyada âhirette üzerinize olsun.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'in sünnet-i seniyyesi dinimizin direği olduğundan her gün bir miktar âyet bir miktar hadîs-i şerîf öğrenme sûretiyle o hususta bilgimizi genişletmeliyiz. Biz de Peygamber Efendimiz'in mübarek hadîs-i şerîflerinden zaman zaman okuyoruz.

Bu gün de bu hadîs-i şerîflerin okunmasına ve izahına başlamadan önce başta Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* olmak üzere âlihin, ashâbının, etbânının, ahabbının, sâdât ve meşâyih-i turuk-u aliyyemizin, bütün

din büyüklerimizin ruhlarına, bütün yakınlarımızın, ninelerimizin, dedelerimizin, babalarımızın, annelerimizin, kardeşlerimizin, dostlarımızın ruhlarına ve hâsseten bu beldeleri fethetmiş olan fatihlerin, şehitlerin, gazilerin, mücahitlerin ruhlarına, cümle hayır hasenât sahiplerinin ruhlarına, bu hadîs-i şerîfleri bize kadar nakil ve rivayet etmiş olan alimlerin, râvilerin ruhlarına ve uzaktan yakından bu hadîs-i şerîfleri dinlemeye gelen siz kardeşlerimizin âhirete göçmüş bütün yakınlarının, sevdiklerinin ruhlarına hediye olsun, bizim de dünya ve âhîret saadetine ermemize vesile olsun diye bir *Fâtiha* üç *İhlâs-ı Şerîf* okuyalım öyle başlayalım. Buyurun... Bismillâhirrahmânirrahîm.

Bu haftalarda okuduğumuz hadîs-i şerîfler alfabetik sırada *kâle* kelimesiyle başladığından hep hadîs-i kutsîler şeklinde karşımızda okuduğumuz hadîs-i şerîfler. Hadîs-i kutsî veya hadîs-i ilâhî, lafzı Peygamber Efendimiz'in kendi ifadesi, mânası Allahu Teâlâ hazretlerinin kendisine vahiy ve ilhamı ile ifade edilmiş olan hakikatlere, hadîs-i şerîflere deniliyor. Müslim'in, büyük hadis alimi Müslim'in rivayet ettiği hadîs-i şerîfin metnini

demin okuduk. Burada Allahu Teâlâ hazretlerinin, kazâ ve kaderin kendisine getirdiği bir musibete sabreden müslümana nasıl muamele edeceğini bildiriyor Peygamber Efendimiz. Buyurmuş ki;

Kâlelallahu teâlâ. “Yüce Allah buyurdu ki.”

Teâlâ, fiili mâzi, sıfat mânasına, müteâlî mânasına yani uluv sahibi, yüce, yüksek mânasına. Yüce Allah veyahut Allahu Teâlâ - aynen kullanıyoruz- buyurdu ki;

İzâ veccehtü ilâ abdin min abîdî mûsîbeten fî bedenihi. “Ben kullarımdan bir kulumun bedenine bir musibet musallat etmişsem.” *Ev fî veledihî.* “Veyahut çocuğuna bir musibet göndermiş, musallat etmişsem, uğratmışsam.” *Ev fî mâlihî.* “Yahut malına bir zarar, musibet gelmiş ise.” *Fe’s-takbelehâ bi-sabrin cemîlin.* “O kulum da kendi bedenine yahut çocuğuna yahut malına gelen bu benim takdirimle başına gelmiş musibeti sabr-ı cemîl ile karşılamışsa.” *İstahyeytü.* Burada *ishataytü* diye harekelemiş herhalde bir “y” düşmüş olacak.

İstehyeytü yevme’l-kıyâmeti en ensibe lehû mîzânen ev enşura lehû dîvânen. “Ben

kuluma kıyamet gününde bir terazi nasbetmekten yahut onun bir defterini, divanını açıp da hesaba çekmek için yaptıklarını göz önüne sermekten bile hayâ ederim.” Yani hesaba uğramadan cennete dahil ederim demek oluyor.

Muhterem kardeşlerim!

Her zaman muhtelif hadîs-i şerîflerde geçiyor biz de yavaş yavaş içimize yerleştiriyoruz, öğrenmiş bulunuyoruz ki İslam’da insanın her şekilde, her yolda sevap kazanması mümkün. Eğer kendisine Allah bir nimet, bir zenginlik verirse, bir mal, güzel bir yiyecek gelirse, iyi bir durumla karşılaşarsa, yani iyi bir evlat verdi vesaire. Eh zaten bu gelen şey kendisi için bir mükâfat, bir nimet.

Bir nimet gelirse bir de bu nimeti şükürle karşılarsa; “Yâ Rabbi! Çok şükür, bunu sen gönderdin bana. Bu iyilik senden.” diye onu bilip de şükrederse hem nimeti almış oluyor hem de bir de sevap kazanıyor. Hem nimete mazhar oluyor, muradına ermiş oluyor; bir eli yağda bir eli balda, bir mükâfat, hem de üstüne bir de ayrıca sevap kazanıyor, hem de şükretmek o nimetin yine gelmesininin de sebebi vesilesi oluyor.

لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ

*Le-in ŧekertüm le-ezîdenneküm.*¹ “Eğer ey kullarım siz ŧükrederseniz ben sizin ŧükrettiđiniz konudaki o nimetlerimi, kadrini kıymetini biliyorsunuz aferin maŧaallah diye sizin nimetlerinizi ziyadeleŧtiririm, daha da arttırırım.”

Devam ediyor ve artıyor. O bakımdan nimet geldiği halde bir güzel duygudan, bir edepten, bir anlayıŧtan, bir sezgiden, bir ŧükran duygusundan dolayı, nimetin nereden geldiğini kavramıŧ olmanın o zekadan dolayı vermiŧ olduğu bir avantaj olarak kul ayrıca sevap kazanıyor. Bir çok mükafata da nâil oluyor. Ne güzel! Ne hoŧ bir ŧey!

Kafire var mı bu?

Yok. Kafir nimetler içinde yüzse yok bu. Çünkü kâfir. Çünkü asıl gerçeği bulamamıŧ. Temelsiz havaya bina yapılmaz. Önce temel olur. İman temeli olmadıktan sonra hiçbir ŧey yapılmaz. Çürük zemine bile yapılmaz. Hava-ya yapılmaz da çürük zemine bile yapılmaz. Yani gevŧek kumdan bir zemin üzerine bir bina yapmaya baŧlarsın temeli bir kayar atır

¹ 14/İbrahim, 7.

çatur bütün duvarları çatlar, patlar çatısı başına göçer insanın. Temelsiz olmaz. Temel iman, Allah'ın varlığını birliğini kabul etmek. Lâlettayin bir temelin olmadığı gibi lâlettayin bir iman da olmaz. Bataklığın üstüne bina yapılmaz, kumun üstüne bina yapılmaz, heye-lanlı bir arazinin üstüne bina yapılmaz. Altı boş olan o ağırlığı çekmeyecek olan bir yere bir bina yapılmaz. Sağlam itikat, doğru itikat, hak itikat olacak, batıl olmayacak.

Canım işte herkes bir şeye inanıyor. İnanmak iyidir. Psikolojik bakımdan inanmak insanı ruhen rahat ettirir, stresten kurtarır.

Bu imana materyalist bir bakıştır. Bu imana, din olayına bezirgân bakışıdır, cimrice bir bakıştır, pintice bir bakıştır, fayda gelecek diye yapıyor.

Fayda gelecek diye yapıyor, öyle şey olur mu?

Hangisi olursa olur yeter ki inansın. İnanan insanın mucizesi, gazetelerde yazıyor.

Ne mucizesi şaşkın adam, bir kere mucize peygamberlerin olağanüstü gösterdiği olaylara mucize derler. Ne demek mucize! Kelimeleri kullanmasını bilmiyor.

Mucizeler yarattı.

Yaratmak Allah'a mahsustur, sen ne diyorsun!

Saçma sapan, cahil cahil insanlar çıkmışlar ellerine kalemleri almışlar yalan yanlış şeyler yazıyorlar.

İnsan şükrederse sevap kazanıyor ama mü'min olmak şartıyla ve sahih bir itikat üzere olmak şartıyla. İtikat temeli oluyor, itikat olmadı mı bir şey olmaz. İtikat olduktan sonra nimet geldi mi şükrederse artıyor.

Musibet gelirse nimetin karşılığında?

Nimet gelmedi de bu sefer külfet geldi, musibet geldi, sıkıntı geldi, üzüntü geldi bela geldi.

Ee Allah'ın sevgili kullarına musibet gelir mi?

Gelir. Eğer yanlış biliyorsan kafanı düzelt. Allah'ın sevgili kullarına musibetler öteki kullarından daha fazla gelir. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* hadîs-i şerîfinde diyor ki;

Eşeddü'l-belâyâ ale'l-enbiyâ. "Musibetin en şiddetlisi peygamberlere gelir."

Nuh *aleyhisselam*'ın halini düşünün. Tufana uğramış, yani cihan bir felakete uğramış.

Sonra;

رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا وَنَهَارًا. فَلَمْ يَزِدْهُمْ
دُعَايَ إِلَّا فِرَارًا

Rabbi innî de'avtü kavmî leylen ve nehâran fe-lem yezihhüm du'âî illâ firâran.

Biz şimdi birisine bir söz söyledik mi dinlemedi mi üzülüveriyoruz. Nuh aleyhisselam diyor ki; "Yâ Rabbi! Kavmimi gece gündüz senin yoluna çağırdım onlar da boyuna benden kaçtılar." Fellik fellik kaçtılar. Ben onları doğru yola çevirdim, [çağırdım] onlar kaçtılar. Nuh *aleyhisselam* ulu'l-azm peygamber. Ulu peygamberlerden, meşhur peygamberlerden biri de, kavmine söyledikçe hakikatleri fellik fellik kaçmışlar, kaçacak delik aramışlar.

جَعَلُوا أَصَابِعَهُمْ فِي آذَانِهِمْ

Ce'alû esâbi'ahüm fî âzânihim. "Sesi kızıydan köşeden içine girer diye parmaklarını kulaklarına tıkamışlar." Yani dinlemek bile istemiyorlar. Eteklerini sürüye sürüye, kibirli kibirli, burunlarını havaya kaldırıp kaldırıp, uzaklaşıp utaklaşıp gitmişler.

Musa *aleyhisselam*'ın musibetini biliyorsunuz. Ne kadar sıkıntılar çekti. O Firavun'dan neler çekti Musa *aleyhisselam*. İsa *aleyhisselam*'ın macerasını biliyorsunuz. İbrahim *aleyhisselam*'ın halini biliyorsunuz.

Ateşlere atılmak kolay mı? İdam sehpasından dönmek, cayır cayır o ateşlerin içinde yanacakken ölümden dönmek kolay bir hadise mi? Sonra bir topluma, koca bir şehrin ahali-sine karşı çıkmak eşine rastlanılan bir kahramanlık mı?

Adamlar puta tapıyorlar; “Ben sizin tap-tığınız putlara tapmadığım gibi onların da hakkından geleceğim, bak erkekçe söylüyorum!” diyor. Mertçe söylüyor.

تَاللّٰهِ لَا كَيْدَ نَّ اَصْنَامَكُمْ

*Tallâhi le-ekîdinne asnâmeküm.*² “Ben sizin bu sanemlerinize, bu putlarınıza vallahi, Allah’a andolsun ki bir şey yapacağım.”

Onları haklayacağım diyor ve haklıyor. Bütün putları kırıyor.

Siz değil bir puthaneye bir müzeye girip bir şey yapabilir misiniz?

² 21/Enbiyâ, 57.

Yapamazsınız! Çünkü müzeyi devlet koruyor, polisi var şeyi var. Sonra tarihi eşya. Yani yanlışlıkla şöyle eski bir vazoya bir yeriniz değse de bir tarafı şöyle bir devrilse de kırılrsa kıyametler kopar. “Tarihi vazo parçalandı! Filanca adam yanlışlıkla çarptı da bilmem ne oldu da...” kıyamet kopartırlar.

O giriyor puthaneye çat çat, çat çat bütün putları kırıyor, baltayı da götürüp büyük putun kafasına asıyor.

Büyük mücadeleler, büyük sıkıntılar, büyük üzüntüler, büyük dertler.

Yunus *aleyhisselam*’ın çektiği?

Kavmi hiç dinlemiyor. Suya atıyorlar balık yutuyor, balığın karnından sonra yaralı, hasta bir sahile çıkıyor.

Sadaka Resûlullah. Peygamber Efendimiz her sözü güzel, her sözü doğru, her sözü yerli yerinde, düşündüğümüz zaman derhal delillerini de görüyoruz.

أَشَدُّ الْبَلَايَا عَلَى الْأَنْبِيَاءِ

Eşeddü’l-belâyâ ale’l-enbiyâ, buyurmuş. En şiddetli musibetler, belalar Allah’ın en sevgili kullarına geliyor. O sevgili kullar da o belalara sabrettikçe dereceleri yükseliyor.

Çünkü derece yükselmesi belalara sabırda daha çabuk olur. Nimetlerin içinde insanın duyguları zayıf olduğundan mıdır nedir, musibete uğrayıp sabretti mi bir kulun bakarsın birden derecesi yükselivermiş. Musibete sabır daha çabuk yükseltiyor.

Eğer madem Allah'ın sevgili kulları musibete de uğrayabiliyormuş. Kafir orada baklava börek yer, deniz kenarlarında en lüks beş yıldızlı otellerde yatar, en kıymetli yiyecekleri yer. Havyarı bilmem siyah havyar olarak Rusya'dan gelir, bilmem hangi peyniri Hollanda'dan gelir, bilmem hangi eti bilmem nereden gelir. Eğlenir, gecesi gündüzü keyif ve sefâ içinde. Yâ Rabbi! Bu ne hikmet ki bu senin düşmanın, aduvvallah, bu böyle nimetler içinde; bu senin dostun, Halîlullah, Habîbullah bunlar böyle sıkıntı çekmişler.

a. Sömürgeci Devletlerin Zulümleri

Bu dünyanın kıymeti olmadığından. Bu dünyanın Allah indinde kıymeti olmadığından. Eğer Allah indinde bu dünyanın bir sineğin kanadı kadarlık bile bir kıymeti olsaydı bir kafire bir içim su vermezdi Allah, kıymeti olsaydı. Bu dünyanın kıymeti olmadığından

yapsınlar bakalım, yesinler bakalım, gaflete dalsınlar bakalım, yaşasınlar bakalım böyle gafilce diye fırsat vermiş, kafirler öyle yaşıyor; zulmediyor, aldatıyor, asıyor kesiyor, bombalar icat ediyor, insanları öldürüyor, ülkeler istila ediyor, kan döküyor, esir alıyor, kırbaçlar altında tarlalarda çalıştırıyor, bir elmas madeni çıkartacağım diye insanlık tarihinin yüzkarası olan işler yapıyor.

Hürriyet nerede demokrasi nerede! Hepsisi laf olduğunu anlıyorsunuz. Bir Kuzey Afrika'ya bakıyorsunuz, bir Afganistan'a bakıyorsunuz, bir başka yere bakıyorsunuz. Hani bu adamların palavraları? Hani bu adamların kitaplarında yazdıkları hürriyet, adalet, müsavat, eşitlik, kardeşlik?

Hepsi kitapta. Hepsi başkalarını aldatmak için oyun, propaganda, reklam. Kendisi her türlü melâneti yapıyor ondan sonra müslümanlara iftira ediyor. Müslümanlar merhametli onlar gaddar. Bir şehre girdikleri zaman kadın erkek, çoluk çocuk demeden, tarihte misalleri var, kesmişler, 70 bin 80 bin 90 bin insan kesmişler. Bir ülkeyi istila ettikleri zaman müslüman bırakmamışlar. Ruslar Azerbaycan'a girdikleri zaman 800 bin insan kes-

mişler. Fransızlar Tunus'a, Cezayir'e saldırdıkları zaman ahalinin üçte birini öldürmüşler. İtalyanlar Libya'ya girdikleri zaman taş üstünde taş bırakmamışlar, ağaçları, vahaları yakmışlar, hurma tarlalarını, bahçelerini ateşe vermişler, insanları öldürmüşler.

Hani medeniyet?

Lafta. Dilinin ucunda, kitapta, gösterişte bir de reklam ve propaganda filmlerinde. Reklam ve propaganda filmlerinde muhterem kardeşlerim.

Allah bizlere uyanıklık versin.

Biz o adamlarla birleşeceğiz de beraber yaşayacağız, kurtla kuzu hiçbir birine dokunmayacak!

İnsanın başına bir musibet gelebilirmiş demek ki, mü'min kulun başına bir sıkıntı gelebilirmiş.

Peki gelirse ne yapacak?

Gökten ne yağdı da yer kabul etmedi?

Yıldırım yağdı kabul etti, yağmur yağdı kabul etti, taş yağdı kabul etti. Ebrehe'nin ordusuna eabil kuşları *hicâraten min siccîl* yağdırdılar. Gökten ne yağdı da yer kabul etmedi?

Hepsi kabul oldu. Gökten Allah ne takdir etmişse, gelmişse kulun kafasına, başına, kula düşen sabretmek.

Musibet.

Musibet ne demek?

İsabet eden bir şey demek. Geliyor geliyor geliyor, beni mi buldun dersin ya. Hani bir adam gelmiş sana çatıyor; “Be adam ya bu kadar insan arasında beni mi buldun?”

Musibet geliyor isabet ediyor. Tam sana böyle, okun 12’den vurduğu gibi, geliyor seni buluyor. Bula bula seni buluyor. Tamam, Allah bir musibet gönderdiyse demek ki kaderin oku seni nişanlamış, hedefte sen varmışsın. İşte geldi seni o buldu.

Kimden?

Allah’tan *celle celâluhû*. Takdirât, mukadderât O’nun elinde.

Musa *aleyhisselam* ruhlar aleminde Âdem *aleyhisselam*’ın yanına gitmiş, demiş ki; “Sen misin Allah’ın yaklaşma dediği şecereye, ağaca yaklaşıp da bizi cennetten çıkartmaya sebep olan?”

Dedesi ama söylüyor, Âdem *aleyhisselam* hepimizin dedesi ama; “Sen misin o cennetten bizi çıkartıp da şu musibetler diyarı dün-

yaya indiren, cennetten çıkmamıza sebep olan?

Âdem *aleyhisselam* diyor ki; “Beni ezel kaleminin yazıp da mürekkebinin bile kurumuş olduğu bir yazgıdan dolayı mı kınıyorsun?

Ezel, Allah öyle takdir etmiş. Takdir kalemi yazmış; “Âdem *aleyhisselam* dünyaya inecek, zürriyeti dünyaya yayılacak, insanoğlu dünyada yaşayacak. Bu imtihan dünyasında hayır veya şer işleyecek, âhirette mükâfat veya ceza görecek.”

“Ezel kaleminin yazıp da mürekkebinin bile kurumuş olduğu şeyden dolayı mı beni kınamaya kalkıyorsun?” demiş susturmuş Musa *aleyhisselam*’ı.

Takdir. Başına gelebilir insanın, senin de gelir başına benim de gelir.

Aslında teraziye koysak ölçsek nimetler çok, nimetler sonsuz, nimetler hadsiz hesapsız ama insanoğlu bir acayip mahluk. Senenin 365 tane günü var, güneş yılının 365 günü var. 364 gün rahat etse, yemek yese, sıhhatli gezse 365. gün hasta olsa basar feryadı insanoğlu; “Hastalandım, başım ağrıyor, gözüm çıkıyor, kulağım şöyle zonkluyor, her tarafım

inliyor, parça parça etim bölünüyor. Sanki üzerimde şöyle bilmem ne.”

Ne olursun ya! 364 gün rahat yaşadın gık demedin o zaman çok şükür demedin, yâ Rabbi demedin, elhamdülillah demedin. Bu sefer de bugün de bu kadar. Yani musibetler nâdir, nâdirattan oluyor. Öyle her zaman olmuyor, daimi olmuyor. Zaten öyle musibet her zaman gelse o zaman insanoğlu yeryüzünde yaşayamaz. Nimetiyle yaşıyoruz.

Yeryüzünde yaşamımız Allah’ın nimetiyle sürüyor, e bazen de bir musibet geliyor, neden?

İmtihandır, imtihan dünyasıdır. Hastaneye gittiğiniz zaman şöyle bir bakıyorsunuz ki bir gözün bilmem kaç çeşit hastalığı var, bir dalağın bilmem kaç türlü rahatsızlığı var, bir kaşıntının yüzlerce binlerce çeşidi var, bir mide rahatsızlığının kaç türü var vesaire vesaire. Hastalıkların listesini görünce, hastaları görünce insanda hayretler meydana geliyor. Yani ben bu kadar hastalık arasında, bu kadar tehlike arasında nasıl oluyor da sapa-sağlam bir adım atabiliyorum. Büyük, büyük kerâmet.

Bahâeddîn-i Nakşibend hazretlerine gelmiş birisi; “Bana bir kerâmet gösterebilirsen? Kerâmet nedir bana bir kerâmet göster?” diye sormuş, üç adım ileri yürümüş;

“İşte alsana kerâmet!” demiş.

Kolay mı yani bir insanın sıhhatle, afiyetle üç adım ileri gitmesi? Bir kere dengeli olarak ayakta durması kolay mı?

Kulakçıklarındaki kemiklerin sana verdiği denge hissini kaybetmen adım atamazsın. Ayakta durmak bile bir hüner.

Onun için nimetler çok ama arada bir musibet de gelir, imtihan, tabii gelecek, normal.

Hiz. Âdem atamızdan beri yaşayan bütün insanlar hiç musibet gelmeseydi, hiç ölmese-lerdi ne olacaktı?

Dünya hurdalık gibi olurdu. Yani ölüm de güzel hayat da güzel, hastalık da güzel sağlık da güzel, hepsi lazım. Yaz da güzel kış da güzel, yağmur da güzel güneş de güzel karda güzel. Kar yağmadığı zaman başlıyor bir telaş. Yağmur yağmadığı zaman başlıyor bir telaş, meteoroloji ilgilileri; “bu sene olağanüstü bir kuraklık geçiyor. Barajlardaki su seviyesi çok düşük.” [diyor.] Fakir oradan

seviniyor; “İyi bu sene Allahu Teâlâ bize acıdı da yakıtımız az olduğundan, para az harcanıyor kış hafif geçiyor.” diye fakir buradan seviniyor, öbür taraftan; “Aman ya kış hafif geçiyor, kar yok yağmur yok!” diye ileriye düşünen insanlar da endişe ediyorlar.

Bir musibet gelebilir. Musibet gelebilirse, normalse hani yeni tâbiriyle doğalsa, tabîi ise gelecek tabii. Kendisine gelebilir hasta olur; safra kesesi rahatsız oldu, karaciğeri hasta oldu, parmağında dolama çıktı, gözünde arpacık çıktı vesaire. Tamam, bedenine bir musibet geldi. Veyahut çocuğuna bir şey geldi; çocuğu düştü veyahut hastalandı veyahut imtihanı kazandı kazanamadı veyahut evlendirdi de mutlu olamadı da eve döndü de bilmem ne filan çocuğundan bir sıkıntı. Veyahut malına bir telef; araba bir yere çarptı kaza yaptı veyahut tarlada dolu hasar yaptı veyahut harman yandı veyahut şu oldu bu oldu, Karadeniz’de gemisi battı filan. Ne olursa....

Bu olunca ne diyecek kul?

إِنَّا لِلّٰهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ

*Innâ lillâh ve innâ ileyhi râciûn.*³ “Biz Allah’ın kullarıyız O’na döneceğiz.” diyecek. O’nun takdiridir diyecek sabredecek.

Innâ lillâh ve innâ ileyhi râciûn derse büyük sevap kazanıyor.

الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ
رَاجِعُونَ

*Ellezîne izâ esâbethüm musîbetün kâlû
innâ lillâh ve innâ ileyhi râciûn.*⁴

Kur’ân-ı Hakîm’in bize öğrettiği bir karşılama şekli bu. *Innâ lillâh ve innâ ileyhi râciûn* diyeceğiz. Biz Allah’ın kullarıyız, elbet ne takdir ederse onun hükmündeyiz. Yazabilir, gönderilir bize bu olayı, musibeti, imtihandır. Biz O’na döneceğiz, sabredeceğiz; edersek ecir kazanacağız, huzurunda mükâfâtı göreceğiz. Sabretmez de itiraz edersek orada itâba uğrarız diye O’nun huzuruna varıp hesap vereceğimizi düşünmek.

Böyle dedi mi insan sevap kazanır. Fa lanca öldü, haaa, *innâ lillâh ve innâ ileyhi râciûn*. Her musibetin anılışında, her *innâ*

³ 2/Bakara, 156.

⁴ 2/Bakara, 156.

lillâh ve innâ ileyhi râciûn denildiğinde Allah sevabı tekrarlıyor. Her dediğinde tekrarlıyor her dediğinde tekrarlıyor. Öyle diyecek ve sabr-ı cemîl ile karşılayacak.

Sabrı biliyoruz da cemîl ne demek?

Güzel demek. Sabr-ı cemîl, güzel bir sabır, yani böyle zar zor, zoraki filan değil de güzel bir sabır. Güzel bir sabır ile.

Yakup *aleyhisselam*'ın kendisine haber getirildiği zaman;

فَصَبْرٌ جَمِيلٌ وَاللَّهُ الْمُسْتَعَانُ عَلَى مَا تَصِفُونَ

*Fe-sabrun cemîlün vallâhü'l-müsteânü alâ mâ tasifûne.*⁵ "Bana demek ki bir sabr-ı cemîl çekmek düşüyor."

Rabbime güzelce bir sabredeyim, Rabbinin takdirine rıza göstereyim, teslim olayım, teslimiyet göstereyim demiş olduğu gibi, güzel bir sabırla sabır gösterecek.

Bağırırsa ne olur?

Bağırarak musibeti azaltmaz, hiç bir şeyi değiştirmez.

Üniversite talebesiyken hastaneye gittik bademcik ameliyatı olacağız. Bizim bölümde

⁵ 12/Yusuf, 18.

bir basın mensubu var. O profesörün yanına gitti, danalar gibi böğürüyor, bütün hastane inliyor. Hastanenin çatısı nerdeyse kalkıp kalkıp iniyor. Çok bağıyor, canı çok kıymetli, tombulca böyle bir kimse. Fevkalade canı kıymetli, kılının teline el değdirtmek istemiyor. Profesör de biraz zayıf böyle ters bakışlı, yan bakışlı bir adam. Zayıf, biraz sadist diyorlar başkaları da. O bağırdıkça hoşuna gidiyor galiba, onu çağırıp çağırıp bağirttiriyor.

Sıra bize geldi, kocaman bir iğneyi soktular bademciği alacaklar, iğnelediler şey yaptılar. Sonra tuttular şöyle çevirttiriyor kopartacak alacak. Kesiyor bir şeyler, hart hurt bir şeyler duyuyor insan. Gözlerinden böyle yaş dökülüyor. Tabii kolay değil, yani ağlamak değil de su akıyor gözlerimden, sesim çıkmıyor. Doktor diyor ki;

Hocam canın acımıyor mu?

Acımaz olur mu! Canımdan bir parça kopartıyorsun. Canı acımaz mı insanın. Acıyor ama ağlamanın bir faydası yok. Ağlamanın, bağırmanın bir faydası yok.

Sonra acı dediğin şey nedir?

Bir duygu. O duygu nedir diye biraz onun üstüne yürüdüğün zaman insan acıyı unutu-

yor. Onu düşündüğün zaman bu sefer acıyı unutuyor. Böyle kurnazlık tarafları da var işin.

Demek ki insan sabr-ı cemîl gösterecek. Böyle sabr-ı cemîl ile karşılaşırsa o zaman Allahu Teâlâ hazretleri onu cennetine sokuyor.

Ama nasıl sokuyor?

Utaniyor kıyamet gününde o kulundan.

Nesinden utaniyor?

Onun için bir terazi nasbetmekten, kurmaktan; “Gel bakalım kulum, çıkart bakalım sevaplarını günahlarını, şu terazinin kefesine koy bakalım. Bir tartalım da cennete girmeye layık mısın değil misin.” diye kontrolden utanıyor.

Hesap yapıp da sevapların günahların tartılması olacak olsa yandık. Hiçbir kimse ameliyle cennete giremez ki, yaptıklarımız ne ki, incir çekirdeğini dolduramaz ki! Dünyanın râyiciyle, dünyanın parası puluyla yaptığımız işleri değerlendirmeye çalışsak bir yevmiye-dir, bir yevmiye bile değildir. Ne olacak yani, hiç bir şeye yaramaz. Herkes Allah’ın fazl u keremiyle zaten cennete giriyor. O fazl u keremiyle kulun durumunu kat kat değerlendiriyor; 100 misli sevap veriyor, 70 misli se-

vap veriyor, 700 misli veriyor, bi-gayri hisâb sevap veriyor da ondan öyle oluyor, cennete giriş öyle oluyor fakat bazı kimselere de hiç hesap yok, hesapsız cennete giriyorlar.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurmuş; “Yetmiş bin kişi cennete bi-gayri hisâb girecek buyuruldu.” diyor. “Ben de azımsadım, 70 bin ne kadar az. Onun üzerine Rabbim her 70 bin kişiye 70 biner kişi daha bana bağışladı.” diyor. Yetmiş bin kere yetmiş bin, [70.000 x 70.000 = 4.900.000.000] dört milyar 900 milyon, bi-gayri hisâb girecekmiş demek ki. Neyse artık, milyar mı milyon mu siz hesabınızı yaparsınız. Yani 49 yazacaksınız, önüne 8 tane sıfır koyacaksınız.

“Bir de Rahman’ın avuçlarından bir avuç daha cabası ilave.” diyor. Hani alışveriş yaparsın da satıcı teraziden ayrı bir de; “Şu da fazlalığı terazi hakkı.” diye bir avuçta şöyle koyar. “Bir de Rahman’ın avuçlamasından bir avuçlama insan daha öyle girecek.” 70 bin kere 70 bin, bir de bir avuçlama daha.

Hatta Ükkâşe hazretleri, Allah şefaatine erdirsin, Peygamber Efendimiz’in sevdiği sahabeden bir kimse, heyecanlanmış arkadan kalkmış demiş ki; “Ya Resûlallah! Dua et de

ben de onlardan olayım.” Bi-gayri hisâb girenlerden olayım. Efendimiz yüzüne bakmış onun buyurmuş ki;

Ente minhüm. “Sen onlardansın.”

Bir kişi daha kalkmış; “Bana da dua et ben de onlardan olayım.”

“Seni Ükkâşe geçti.” diyor. Ükkâşe senden evvel davrandı diyor, ona cevap vermiyor. Ona cevap vermiyor.

Yâ Resûlallah! Biz de o bi-gayri hisâb cennete girenlerden olmayı, senin dergahından, kapından, lütfundan, peygamberliğinden, şefaatten diliyoruz.

Bir de; *ev enşura lehû dîvânen.* “Ona bir divan yaymaktan, açmaktan hayâ ederim.”

Divan, “defter” demek yani insanların amelleri yazılıyor ya. Divana böyle yazılıyor. Tedvin edilmiş, kaydedilmiş, bir araya getirilmiş, toplanmış malzemeye divan derler. O malzemeyi içinde ihtiva eden kitaba divan derler. Veyahut birçok fertten toplanarak kurulmuş olan meclise de divan derler. Mesele Dîvân-ı Hümâyun. Vezirler, kazaskerler gelmiş, Padişah başköşeye oturmuş, ona da divan deniliyor, yani bir araya getirilmiş, toplanmış insanlardan meydana geldiği için.

Allah onun için bir divan açmaktan haya ediyor. Yani defterini açıp da ver bakalım, getir bakalım sevapları günahları diye defterine bakmaktan yahut mahkeme-i kübrâya onu çekip de hesaba mâruz tutmaktan hayâ ediyor. Hiç bunlara uğratmadan cennetine sokuyor. Yani amellerini tartmadan, mahkemeye uğratmadan cennetine dahil ediyor.

Rabbimiz bizi bi-gayri hisâb cennetine girenlerden eylesin.

Tabii Allah'tan lütfu istenir, Allah'tan musibet istenmez. Peygamber Efendimiz'in zamanının mü'minlerinden birisi hastalanmış, Peygamber Efendimiz ziyaretine gitmiş. Sabah namazından sonra, sevgili Peygamber Efendimiz namazdan sonra döner mürabbâ olarak yani şöyle bağdaş kurarak oturmuş. Ondan sonra; "İçinizde hastası olan var mı, kalkıp ziyarete gidelim?" diye sorarmış. Veyahut; "Bir başka işi olan var mı yapalım?" Veyahut; "Bir rüya gören var mı söylesin de rüyasını tâbir edelim? diye böyle sorarmış.

Allahu Teâlâ hazretleri hepimizi afiyette, sıhhatte, saadette, selamette eylesin.

Birisi hasta diye söyledikleri zaman Peygamber Efendimiz o zâtın yanına gitmiş. Bir

de bakıyor ki adam hastalıktan erimiş, ufalmış, küçülmüş, böyle bir avuç bir şey kalmış. Kuş yavrusu gibi kalmış. Diyor ki;

“Ey filanca! Sen Allah’a dua etmesini bilmez miydin? Allah duaları kabul eder, lüt-feder, şifa verir, seni kurtarır. Niye sen Allah’a dua etmesini bilmiyor muydun ki bu duruma düştün?

Bakın ifade ne kadar önemli. Sen Allah’a dua etmeyi bilmiyor muydun?

Neden?

Allah duaları kabul eder de ondan. Yani dua etse geçer. Diyor ki;

“Biliyorum yâ Resûlallah, biliyordum da Allah’a dua ederken diyordum ki; ‘Yâ Rabbi! Bana bir musibet vereceksen bu dünyada ver âhirette çektirme, âhiretim rahat olsun.’ diyordum.” Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

“Allah’tan *celle celâluhû* bir şey istediğiniz zaman âfiyet isteyin.” Afiyet isteyin, musibet, bela istenmez.

b. Allah'tan Afiyet istenir

“Bu dünyada çekeyim âhirette çekmeye-yim.”

Hayır. Bu dünyada da çekme âhirette de çekme. Bu dünyada da hasene ahirette de hasene versin Allah.

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً
وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

*Rabbenâ âtinaâ fi'd-dünyâ haseneten ve fi'l-âhirati haseneten ve kınâ azâbe'n-nâri.*⁶

Niye?

Geçen haftalar okumadık mı; “Bu dünyadaki bütün insanlar, bütün varlıklar, göklerdeki bütün yaratıklar, Allah’ın cümle mahlûkâtı bir yerde toplansa, hepsi gönüllerinden istedikleri her şeyi Allah’tan isteseler; ‘Yâ Rabbi! Ben şunu isterim, ben şunu isterim, daha şunu da isterim, daha şunu şunu şunuda isterim.’ Her şeyi isteseler Allah’ın rahmeti deryasından bir şey eksilmez ancak şu kadar eksilir.” Bir iğneyi okyanusa daldırırsan çıkartsan üstünde bir ıslaklık kalacak. İğnenin üstünde çok bir şey kalmaz ya. Yani odun veya ip filan olsa, daha çok su çeker de iğnenin üstünde hiçbir şey belki kalmaz belki birazcık kalır, bir damla filan gibi bir şey ka-

⁶ 2/Bakara, 201.

lır. Okyanusa bir iğne daldırdın bir çıkarttın birazcık bir şey ıslaklık var. “O ıslaklık o okyanustan ne kadar su eksiltmişse Allah’ın hazinesinden o kadar eksilir.”

Ne olacak! Cümle mahlukât her şeyleri isteseler Allah da her şeyleri verse o kadar eksilir.

Madem ki Rabbimizin keremi, lütfu, hazineleri o kadar sonsuzdur, geniştir ne diye ille şey yapalım?

Her taraftan her şeyden iyilik isteriz. İyilik isteriz ama bazen de başımıza bir hal gelir. İnsanın bir yakını ölür, bazen hastalanır, bazen ticaretinde bir sıkıntılı devresi olur.

Rahmetli bizim bacanak, hocamızla Bursa’ya gitmiştik, sıkıntılı, dertli filan. Kaç gündür diyor bir tek alışveriş olmadı. Misafir olarak da biz bastırmışız, kayınpederi, bacanağı, bilmem nesi filan evin içinde. Bir alışverişi yok, parası yok pulu yok. Hocamız, eh olur inşaallah dedi. Akşam güle güle geldi bacanak, şu kadar buzdolabı sattım, bu kadar mal sattım filan diye.

Misafir kendi rızkıyla gelir. Dokuz kat şeyle gelir bir katını kullanır nimetin sekiz katı kalır orada. Sonra ev sahibinin günahla-

rını alır gider, günahlardan pâk olur. Öyle kıymetli yani.

Musibet gelirse o zaman da sabredeceğiz. Musibet istemeyeceğiz ama musibet geldiği zaman da sabredeceğiz.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* bir gün bir yerden bir yere giderken bir kadının birisi başına gelen bir musibetten dolayı fena halde feryâd ü figân ediyordu, saç baş yoluyordu, velvele gürültü, şamata, böyle ortalık karmakarışık. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz o kadının yanına yaklaştı ona sabrı tavsiye etti; “Ey kadın! Böyle aşırı hareket etme sabret.” gibilerden. Ne nasihat ettiyse, ona nasihat etmek istedi Peygamber Efendimiz. Yani “Allah gönderiyor bu gibi şeyleri. Sabretmen iyi olur.” filan demiştir Allahuâlem. Kadın; “Sen benim başıma ne musibet geldiğini biliyor musun? Benim başıma gelen kimsenin başına gelmemiştir!” bilmem ne filan böyle bir sürü yine bağır çağır laflar söylemeye kalkışınca, yürüyüverdi Efendimiz. Cahilin yanında fazla durmaya gelmez. Yürüyüverdi, arkasından gelenler kadına yanaştılar dediler ki;

“Ayıp ettin. Edebe aykırı iş yaptın. Sen bu seninle konuşan şahsın kim olduğunu bilmiyor musun?”

“Bilmiyorum.” dedi. “Tanıyamadım.”

Bu dediler Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*.

Aa, hata ettim! Hemen koştu peşinden, unuttu şeyini. Musibeti, derdi, gamı, kederi unuttu Resûlullah Efendimiz’in peşinden koştu dedi ki;

“Hata ettim, affet yâ Resûlallah! Ben seni tanıyamadım da lâlettayin bir insana cevap verir gibi bilemedim. Yoksa sana uzun boylu konuşmazdım.” filan demek istedi. Peygamber Efendimiz ona buyurdu ki;

الصَّبْرُ عِنْدَ الصَّدْمَةِ الْأُولَى

es-Sabru inde's-sadmeti'l-ûlâ. “Sabır darbe ilk geldiği zaman yapılandır.” Yoksa ondan sonra hepsi geçiyor, işte bak insanın heyecanı geçiyor, sevap kazanma ihtimali de kayboluyor o zaman. İlk başta sabr-ı cemîl yapacak insan, güzel tutacak.

Allah musibete uğratmasın. Afiyette dâim etsin.

Ama başımıza bir hal gelirse o zaman da *fe-sabrun cemîl*. O zaman sabr-ı cemîl göstermek lazım.

قَالَ اللهُ وَتَعَالَىٰ إِنِّي أَنَا اللهُ لَا إِلَهَ إِلَّا فَمَنْ أَقْرَبُ
بِالتَّوْحِيدِ دَخَلَ حِصْنِي أَمِنَ مِنْ عَذَابِي

Kâlellâhu teâlâ innî enallah lâ ilâhe illâ ene fe-men ekarra lî bi't-tevhidi dehale hasnî emine min azâbî.

Hız. Ali Efendimiz'den rivayet olmuş. Al-lahu Teâlâ hazretlerinin şöyle buyurduğunu Peygamber Efendimiz bize naklediyor;

Allahu Teâlâ hazretleri buyurdu ki; "Ben Alahım. Benden gayri ilah yoktur. Kim benim birliğimi kabul ve ikrar ve teslim ederse ve itiraf ederse benim mânevî kalemin, himayemin içine girmiş olur ve benim azabımdan kurtulur, azabıma uğramaz."

Nasıl bir kalenin içine giren, mahfuz bir yerde duran insan dış tehlikelerden korunuyorsa *lâ ilâhe illallah* kalesinin içine giren de Allah'ın azabından korunmuş olur, cehenne-me düşmez. Allah'ın lütfuna erer cennete girer.

Başka hadîs-i şerîflerden de biliyoruz ki;

مَنْ قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ دَخَلَ الْجَنَّةَ

Men kâle lâ ilahe illallah dehale'l-cennete. “Kim Allah’tan gayri ilah olmadığını itiraf ve teslim ve takrir ve ikrar ve ifade ederse ve inanırsa o zaman cennete girecek.”

Ama bunu tabii insanlar güvenip de salih ameller işlemekten geri durmasınlar diye belirtmekte fayda var ki, bir insan müslüman olduğu halde cehenneme girer mi?

Girer.

Nasıl girer?

İşlediği suçun derecesine, sebebine göre o suçu dolayısıyla cehenneme girer. Suçu kadar, cezasını çekeceği kadar cehennemde yanar ondan sonra cennete girer. Hani, “Felek ehli dili dilşâd eder ammâ neden sonra.” dediği gibi şairin. Evet cennete girer ama cezasını çektikten sonra girer.

Onun için *lâ ilâhe illallah* ehli olan müslümanlar kendilerini cehennem ateşinde yakmaya düşürecek, sebep olacak kötü amel-lerden de uzak olmalı; gıybet etmemeli, iftira etmemeli, yalan dolan etmemeli, zina etmemeli, göz zinası, el zinası etmemeli, hırsızlık gadir zulüm etmemeli, haksızlık etme-

meli ki cehenneme düşüp de yanmasın. Haram yememeli ki cehenneme düşüp yanmasın.

Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* buyuruyor ki; “Bir lokma haram yese insan, her yenilen şeyden mutlaka insanın içinde bir et hâsıl olur.” Yani bir hücre oluşur, yenilenden bir hücre oluşur. Haramdan bir et parçası oluşmuş olur. Haramdan vücudunda bir cüz, bir zerre, bir kısım meydana gelmiş olur. İçeri girdi çünkü, o vücut ondan istifade edecek; karaciğer, mide, bağırsaklar çalışacak hazmedecek vücuda girecek, bir yerde kullanılacak o haram. “İşte haram ile beslenen tene cehennem ateşi mutlaka geliyor.” Yani o haramın oradan temizlenmesi cehennemde oluyor, yanarak oluyor.

O bakımdan haram yememeye müslümanların çok ihtimam etmesi gerekiyor. Helal lokma yemeye çok dikkat etmesi gerekiyor. Bizim tasavvufta da temel helal lokmadır. Helal lokma olmayınca; “Hocam tesbih çekiyorum çekiyorum feyiz alamıyorum.” [diyor]

Alamazsın.

Allah zâten haram yiyen insanın ibadetini kabul etmez. Haram lokma yediği zaman namazını, niyazını ibadetini kabul etmez. Onun için helal lokma çok önemli. Evet *lâ ilahe illallah*, Allah'ın varlığını biliyor, *lâ ilâhe illallah* dedi ama günahlardan kesilmedi, cezayı hak etti. Kul hakkı yedi, zulmetti, haksızlık etti. Onun kadar da cehennemde kalır, yanar.

c. Orucun Mükafatı

قَالَ اللَّهُ: كُلُّ عَمَلٍ ابْنِ آدَمَ لَهُ، إِلَّا الصِّيَامَ، فَإِنَّهُ لِي وَأَنَا
أَجْزِي بِهِ، وَالصِّيَامُ جُنَّةٌ، وَإِذَا كَانَ يَوْمٌ صَوْمٍ أَحَدِكُمْ
فَلَا يَرْفُثْ وَلَا يَصْخَبْ، فَإِنْ سَابَّهُ أَحَدٌ أَوْ قَاتَلَهُ،
فَلْيَقُلْ إِنِّي امْرُؤٌ صَائِمٌ

Kâlellâhu teâlâ küllü ameli'bni âdeme lehû ille's-savm fe-innehû lî ve ene eczî bihî ve's-siyâmü cünnetün ve izâ kâne yevmü savmi ehadiküm fe-lâ yerfûs ve lâ yeshab fe-in sâbbehû ehadün ev kâtelehû fe'l-yekul inni'mruün sâimün.

Sadaka Rasulullah fîmâ kal ev kemâ kal.

“Allahu Teâlâ hazretleri buyurdu ki.” diyor Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz; “Âdemoğlunun amelinin hepsi kendisinin faydasıdır.” Yani; “Âdemoğlu ne iş işlemişse, ne iş yapmışsa hepsi kendisinin faydasıdır oruç müstesna. Oruç benimdir.”

Hepsi Âdemoğlunadır yaptığı ameller yalnız oruç benimdir. “Onu ben mükafatlandıracağım.”

Orucu ben mükafatlandıracağım çünkü kulum benim hatırım için yemesi gereken şeyi yemedi, içmesi gereken şeyi içmedi, haramlara bakmadı, helallerden bile perhiz etti el çekti, eteğini çekti. Onun mükafatını ben vereceğim.

“Ve oruç kalkandır.”

[Oruç] siperdir, kalkandır, koruyucudur. İnsan oruç tuttuğu zaman korunur; midesi korunur, aklı korunur, dini korunur, namusu korunur. Şeytana karşı kendisi korunur, cehennem ateşine karşı vücudu korunur. Oruç insanı korur, siperdir; her türlü cezaya, musibete, kötülüğe karşı siperdir.

“Sizden biriniz bir günde oruç tutarsa kötü söz söylemesin, kötü iş yapmasın. Hatta birisi kendisine söverse, sataşır, kötü söz

söylerse, çatarsa veyahut onunla savaşmaya kalkarsa; itişmeye, kakışmaya, vuruşmaya, kırışmaya, savaşmaya kalkarsa ona desin ki;”

İnni'mruün sâimün. “Bana sataşma, ben oruçlu bir adamım.”

Sana karşılık vermem, sana uymam, senin seviyene inmeyeceğim. Boşuna [uğraşma,] sen şeyini başkasından ara. “Ben oruçluyum!” desin diyor Peygamber Efendimiz.

Farz olan orucun, Ramazan orucunun vaktine daha bir buçuk ay var. Receb'in ortalarına yaklaştık. Eh iki hafta bu Recep ayından var, ondan sonra Şaban ayı var. Demek ki bir buçuk aydan sonra Ramazan başlayacak. Şimdiden oruçla ilgili hadisler karşımıza geldi. Orucun önemini böylece anlamış oluyoruz.

Yalnız Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz bu Recep ayında çok oruç tutardı. Şu içinde bulunduğumuz Recep ayında çok oruç tutardı Efendimiz. Fevkalade çok oruç tutardı. Hadis kitaplarında Recep ayında oruç tutmakla ilgili çok teşvikkâr hadîs-i şerîfler vardır. İnsan o hadislere bakıp da bu aylarda hiçbir gününü oruçsuz geçirmemeye gayret edeceği geliyor. Çünkü Recep tevbe ayıdır, Allah'ın kullarını afv ü mağfiret ettiği

aydır, günahlardan paklanma ayıdır. Oruçluysen Allah daha çok affeder kulunu daha çok sever. Onun için bugünlerde tevbe etmeye, istiğfar eylemeye, oruç tutmaya, içini terbiye etmeye, nefsini tezkiye etmeye, Allah'ın rızasını kazanmaya kullar çalışmalı.

Bu Şaban'a hazırlık oluyor. Şaban'da da Efendimiz çok oruç tutardı, Ramazan'da da artık hasat zamanı. Sevaplar kat kat, kamyon kamyon, kucak kucak, tariflere sığmaz şekillerde kullara gelir kul mağfiret olur. Ramazan ayı geçmiş günahların affına sebeptir. Usulüne uygun tutulduğu zaman bir önceki Ramazan ile aradaki günahların hepsinin affına sebeptir. Yalnız bugünlerde de, yarından, öbür günden itibaren Eyyâm-ı Bîyz oruçları filan, yani Arabî ayların 13-14-15'inde oruç tutardı Peygamber Efendimiz ya, o oruçları tutarsınız.

Bir şeyi söyleyeyim, oruç tutmak sadece aç kalmaktan ibaret değil. O midenin orucu, yemek yemeyecek su içmeyecek. O midenin orucu. Oruç her âzaya tutturulacak; göz harama bakmayacak, kulak haramı dinlemeyecek, dil haramı söylemeyecek, her âza haramdan kaçınacak. Eğer haramları işlemeye

devam ederse; dil gıybet ediyor, dedikodu yapıyor, iftira ediyor, sövmeye devam ediyor, göz harama bakmaya devam ediyor. Gelen geçen kadını tepeden tırnağa süzüyor, televizyonun açık saçık sahnelerine bakıyor. Kulak şarkıcının şarkılarını dinliyor. Sâkî getir o içkileri, şarapları lıngır lıngır içeyim bilmem ne filan diye ahenkli ahenkli sazlar dımbır dımbır çalıyor bilmem ne.

Be adam sen oruç mu tutuyorsun?

Oruç tutuyorum, bir şey yemedim.

Bir şey yemedin ama kulağından bir sürü şey girdi içine, bir sürü günah girdi. O sen yemediğin şey, su helal, yemek helal de sen Allah'ın rızasını kazanmak için helalleri yemiyorsun.

Peki haramları nasıl yiyorsun, içiyorsun, yapıyorsun? Helalleri bile oruçta vazgeçmişken haramlardan niye vazgeçmiyorsun?

“Başına çalınısın senin oruç!” deyiverirler insana.

Allah saklasın.

Melekler gökten o tutulan orucu geçirmezler. O orucu, melekler böyle arı vızıltısı gibi salih amelleri alıpta yukarıya vızır vızır,

vızır vızır taşırken, göğün kapısına geldiği zaman melekler dur diye sorar.

Sorar mı?

Sorar.

Peygamber Efendimiz'le Cebrail'e bile sormuşlar; *Men ente* diyor. Peygamber Efendimiz'le Miraca çıkarken birinci semada semanın kapısına gelindiği zaman melek soruyor.

Semanın kapısı var mı?

Âyet-i kerîmelerde var.

لَا تُفْتَحُ لَهُمْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ

*Lâ tufettehu lehüm ebvâbü's-semâi.*⁷

“Onlara semanın kapıları açılmaz.” dediğine göre semanın bir geçiş yeri var, bir şeyleri var, bir esrarı var.

Ama nasıl?

Nasıl, Peygamber Efendimiz'in anlattığı kadarıyla bilebiliriz. Kapıya geliyor da;

Men ente diyor,

Ene Cibrîlü.

Yanındaki kim?

⁷ 7/Â'râf, 40.

Muhammedün. “Yanımdaki de Muhammed.” diyor.

E ona izin verildimi bu tarafa geçmeye? Yani pek öyle beşerden bu taraflara gelen olmaz. Evet melekler gelir geçer ama ona izin verildi mi buraya?

“Evet verildi.” diye o zaman kapı açılıyor da geçiyor.

Demek ki semanın kapıları var.

Melekler durdururlar, ne götürüyorsunuz?

İşte filanca kul oruç tuttu da onun sevabını Dergâh-ı İzzet’e götürüyoruz.

“O orucu götürün o herifin yüzüne çarpın!” derler. Hadîs-i şerîflerde böyle geçiyor. Götürün de onun yüzüne çarpın derler.

Neden?

Oruç sadece mide açlığı demek değildir. Gözünü de haramdan sakınacaksınız, kulağınızı da dilini de sakınacaksınız, elini de ayağınızı da sakınacaksınız. Her âzan, her cevârihin, her zerrenle, her organıyla gûnahtan kesileceksin ki oruçlu olmuş olabilesin.

E bir insan aç dursada gıybet etse [ne olur?]

“Orucun, oruçlunun sevabı gider akşama kârı aç ve susuz kalmaktan ibaret olur.” Hadîs-i şerîflerde böyle.

Onun için oruç tutacaksanız merdane tutun, hakîki, müslümanca oruç tutun, Göstermelik orucu Allah kabul etmez. Kendinizi aldatmayın. Oruç çok kıymetli bir ameldir ama o şartla kıymetlidir.

d. Oruçlunun Sevinci

Altında oruçla ilgili bir hadis daha geldi.

وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لَخُلُوفٌ فَمِ الصَّائِمِ أَطِيبُ
عِنْدَ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ. لِلصَّائِمِ
فَرَحَتَانِ يَفْرَحُهُمَا إِذَا أَفْطَرَ فَرِحَ بِفِطْرِهِ، وَإِذَا لَقِيَ
رَبَّهُ عَزَّ وَجَلَّ فَرِحَ بِصَوْمِهِ

Vellezî nefsu Muhammedin bi-yedihî lehalûfü femi's-sâimi atyebü ındellâhi mim rîhi'l-miski ve li's-sâimi ferhatâni yefrahuhümâ izâ eftara feriha bi-fitrihî ve izâ lekıye rabbehû feriha bi-savmihî.

“Muhammed’in nefsi elinde olana andolsun ki.” Yani Allah’a yemin olsun ki. “Muhammed’in” diyor, Peygamber Efendimiz

kendini böyle isim olarak söylerdi bazen. Hani biz deriz ki; “Bendeniz Es’ad, işte şöyle oldu böyle oldu.” hani. İnsan kendi ismini bazen böyle söyler ya. Şairler de söylüyorlar. Gazeli yazıyor en son beytinde;

Fuzûlî rind-i şeydâdır hemîşe halka rüs-vâdır.

Sorun kim bu ne sevdâdır bu sevdâdan usanmaz mı?

Fuzûlî şiiri yazan kendisi, Fuzûlî’ye kendisi sual sordurtturuyor filan.

İşte Peygamber Efendimiz de böyle yemin ederdi; Şu Muhammed’in canı, nefsi, ruhu, elinde olan Allah’a yemin olsun ki.”

Ne demek elinde?

Dilerse yaşatır dilerse öldürür mânasına. “Hayatım elinde olan Allah’a andolsun ki.” diyebiliriz. Buna benzer bir yemin şekli yani.

“Hayatım, Muhammed’in hayatı elinde olan Allah’a yemin olsun ki.”

Oruçlunun ağzının o oruçlu olmaktan dolayı kokması vardır. Ağzı kokar oruçlu olan insanın. Çirkin bir koku gibidir ama;

Atyebü ındellâhi mim rîhi’l-miski. “En kıymetli, en pahalı, en itibarlı koku olan misk

kokusundan Allah indinde daha hoştur bu koku.”

Oruçlunun bu kokusu daha hoştur. Evet ağzı, aç kaldığı için, bir şey yemediği için, ağzını çalkalamadığı için, öğleden sonra da misvak kullanmak bile mekruh olduğu için tamam, aç kalmaktan ağzı kokar.

Hani ne deriz?

Açlıktan adamın nefesi kokuyor deriz. Tamam nefesi kokar normal ama bu koku Allah indinde makbul.

Kan. Kan güzel bir şey değil ama şehidin kanı Allah indinde makbul. O da misk gibi kokacak. O da mezardan kalktığı zaman temiz elbise giymeyecek. Yani yıkanmış, temizlenmiş, pırıl pırıl üniforma filan giymeyecek, mezardan kalktığı zaman o kanlı libasıyla kalkacak. O onun için şeref olacak. O kan ona misk kokusundan daha güzel olacak, Allah indinde yüksek mertebe o. Maneviyatın, mânevî hayatın esrarı bunlar.

“Allah indinde bu oruçlunun ağzının çirkin kokusu misk kokusundan daha kıymetlidir. Oruçlunun iki sevinç anı vardır, onunla ferahlanır. Ferahlandığı iki zaman vardır. Birisi iftar ettiği zaman, iftarı dolayısıyla sevinir.”

Oh getir bakalım suyu, 11 bardak zemez içtim elhamdülillah.

Neden?

Hararet basmıştı gündüz, çok terledim de Arabistan'ın sıcağında pek fazla da, Allah razı olsun güzel de soğutmuşlar şu zezemi. Getir bir daha, getir bir daha oh! İliklerime kadar zezem doldum, rahatladım filan diyor insan.

Getir bakalım şu yemeği de, şu da tatlıymış. Hanım Allah razı olsun, bunu ne güzel yapmışsın. Aman pilav, aman tatlı, aman börek çörek filan bir sevinç oluyor. İftar vakti bir sevinç oluyor, bir.

“Bir de Rabbinin huzuruna varıp Rabbine kavuştuğu zaman da orucuyla bir sevaba bir feraha mazhar olacak ki sormayın gitsin.”

Neden?

E oruçlu diye Allah ona bi-gayri hisâb sevap verecek. Gel kulum, sen benim için güzel bir oruç tuttun. Harama bakmadın, dilini tuttu, kulağına, eline, ayağına sahip oldun. Günahlardan benim rızam için uzak durdun. Ben de sana bir mükâfat vereyim de hesaba, aklına gelmez, hayaline sığmaz şekilde, “Al

bakalım!” deyince o zaman bir ferahlayacak ki tariflere sığmaz.

Rabbimiz bizi sevdiği amelleri işleyen ve huzuruna sevdiği bir kul olarak varanlardan eylesin. Dünyada ve âhirette bahtiyar eylesin. Cennetiyle cemaliyle müşerref eylesin.

Fâtiha-i şerîfe mea'l-Besmele.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
13 Recep 1409 / 18.02.1989
Yüzevler Camii Sapanca/ Sakarya

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

